

Economie van het palingmesten

door M. Speekenbrink (Mondiaal)

De moeilijkheid om een verhaal te houden over de financiële aspecten van een palingmesterij is dat er te weinig ervaringscijfers zijn om een 100% betrouwbaar overzicht hierover te geven. Men hoort dan ook de wildste winst- en verliesberekeningen.

Om een indruk te geven van de financiële aspecten zullen een aantal aannames gedaan moeten worden die voor velen discutabel zijn. Hopelijk zal hier in de discussie op terug worden gekomen. De opzet van dit verhaal is om een nog te bouwen palingmesterij van 50 ton jaarproductie twee en een half jaar te volgen. Deze zijn onderverdeeld in een bouwfase, opstartfase en een lopend jaar.

De investering voor de palingmesterij is f 1.250.000,-. Uitgangspunt is f 25,- investering per te produceren kilogram. De rentelasten zullen rond de 8% liggen. Deze kosten zijn uiteraard sterk afhankelijk van de persoonlijke situatie.

De bouwfase

De duur van de bouw zal ongeveer 6 maanden zijn. De rentekosten hiervoor zullen f 25.000,- bedragen.

De opstartfase

Het financiële plaatje van de opstartfase is sterk afhankelijk van het te voeren management in dit jaar. Ik zal dan ook drie manieren van opstarten naast elkander zetten.

Voordat we dit echter kunnen doen moeten we eerst een overzicht hebben van

de exploitatiekosten van een lopend jaar. (tabel 1).

— De lonen zijn gebaseerd op een vaste medewerker en een parttimer die nodig is wanneer er bijvoorbeeld gesorteerd wordt.

— De energiekosten zijn natuurlijk sterk afhankelijk van de verversingsgraad en de wijze van isoleren. Maar in het algemeen is f 1,50 per te produceren kilogram een goede benadering.

— De post voeding is tot stand gekomen door uit te gaan van een voederconversie van 1.8 en een kiloprijs van f 1.85.

— De rentekosten zijn de 8% van de investering.

— De afschrijving is gesteld op 10 jaar voor de totale investering.

— Het zuurstofverbruik is globaal een kilogram voor een kilogram productie. De zuurstofprijs is gezet op f 0.50.

— Het eindgewicht van de af te leveren vis is 130 - 140 gram. Dit betekent dat men zeven pootvisjes per te produceren kilogram nodig heeft. Voor een 50 tons mestereij is dit 350.000 stuks à f 0.70.

— Wanneer men uitgaat van een relatieve groeisnelheid van 0.85% dan moet men voor een 50 tons mesterij een 'standing stock' hebben van ongeveer 16.000 kilogram. Deze vis vertegenwoordigt een waarde, uitgaande van een gemiddelde kiloprijs van f 30.00 van f 480.000,-.

— De post diverse omvat kosten zoals dierenarts, bicarbonaat etc.

Ik heb een vergelijking getrokken tussen drie manieren van opstarten. Deze drie manieren zijn:

— 1e: Binnen één maand standing stock bereikt.

— 2e: Iedere maand 2000 kg totdat stan-

ding stock is bereikt.

— 3e: ledere maand 1000 kg totdat standing stock is bereikt.

Bij alle rde de manieren is uitgegaan van geen groei in de eerste maand. Dit wordt met name veroorzaakt doordat men zijn zuivering moet opstarten.

Wanneer we nu voor deze drie manieren de exploitatiekosten bekijken (tabel 2) dan zien we dat er behoorlijk verschillen optreden.

— De lonen blijven in de drie gevallen gelijk.

— De energiekosten zullen iets van elkaar afwijken omdat bij een langzame opstart er in het begin minder energie verbruikt zal worden in vergelijking met een snelle opstart.

— De voeding is natuurlijk sterk afhankelijk van de hoeveelheid vis die men heeft zitten en er treden dan ook met name in deze post grote verschillen op.

— Zowel de rentekosten als de afschrijving zijn in alle drie de gevallen gelijk.

— Het zuurstof gebruik is direct gekoppeld aan de voedergift en vertoont dan ook dezelfde verschillen als de post voeding.

— De post 'aanschaf 1e pootaal' zal voor een groot aantal palingmesters de leidraad zijn voor de wijze waarop men opstart. De aan te schaffen hoeveelheid pootaal verschilt aanzienlijk resp. 16.000 kg, 10.000 kg en 7000 kg. Echter in geld uitgedrukt zullen deze verschillen kleiner zijn omdat het gemiddeld gewicht en daarmee de kiloprijs varieert. De kiloprijs ligt resp. rond de f 30,-, f 35,- en f 45,-.

— De pootaal die men moet aanschaffen om het aantal stuks in de mesterij te handhaven zal binnengehaald moeten worden op het moment dat men begint af te leveren. Dit betekent dat men in het eerste geval eerder moet overstappen op de aanschaf van deze pootaal dan in de andere gevallen.

— De kapitaal nodig voor de levende

have hangt af van het tijdstip waarop men de standing stock bereikt.

— De post diverse zal voor alle drie de gevallen gelijk zijn.

Er wordt voor alle drie de gevallen geen rekening gehouden met de rentelasten van de exploitatiekosten. Deze voorfinanciering is uiteraard sterk afhankelijk van de inkomsten.

Tabel 1

Exploitatiekosten van een lopend jaar voor een 50 tons mesterij

Lonen	75.000,-
Energie	75.000,-
Voeding	170.000,-
Rentekosten	100.000,-
Afschrijving	125.000,-
Zuurstof	25.000,-
Pootaal	245.000,-
Finc. levende have	38.000,-
Diverse	20.000,-
Totaal	873.000,-

Omzet 50.000 kilogram	
à f 18,50	f 925.000,-
Winst:	f 52.000,-

Zoals we in de tabel zien zijn de uitgaven sterk gekoppeld van de wijze waarop men start. Maar dit geldt in gelijke mate voor de inkomsten. Uiteindelijk blijkt toch dat een snelle opstart voordeliger is dan een langzame opstart.

Wanneer we nu de eerste twee en een half jaar volgen (Tabel 3) dan zien we dat ook hier weer blijkt dat de opstartfase bepalend is voor het uiteindelijk resultaat.

Tot slot zou ik de aandacht willen vestigen op het belang van het handhaven van de standing stock. Wanneer men de stan-

Tabel 2

Exploitatiekosten van een 50 tons mesterij in opstartfase bij drie manieren van opstarten.

	1	2	3
Lonen	75.000,-	75.000,-	75.000,-
Energie	75.000,-	70.000,-	65.000,-
Voeding	152.000,-	115.000,-	96.400,-
Rentekosten	100.000,-	100.000,-	100.000,-
Afschrijving	125.000,-	125.000,-	125.000,-
Zuurstof	23.000,-	17.500,-	14.500,-
Pootaal (1e inzet)	480.000,-	350.000,-	315.000,-
Pootaal (gangbaar)	220.000,-	140.000,-	100.000,-
Finc. Pootaal	36.000,-	20.000,-	17.000,-
Diverse	20.000,-	20.000,-	20.000,-
	-/- 1306.000,-	-/- 1032500,-	-/-972.900,-
(Verkopen)	(45.284)	(28.816)	(20.584)
Omzet	837.754,-	533.096,-	380.804,-
Levende have	480.000,-	480.000,-	480.000,-
Winst/verlies	11.754,-	-/- 19.404,-	-/- 67.096,-

1: Opstarten waarbij na een maand standing stock wordt bereikt.

2: Opstarten waarbij iedere maand 2000 kilogram wordt binnengehaald totdat standing stock wordt bereikt.

3: Opstarten waarbij iedere maand 1000 kilogram wordt binnengehaald totdat standing stock wordt bereikt. Voor alle drie geldt dat de eerste maand geen groei wordt gerealiseerd.

Tabel 3

Bouwtijd	-/-25.000,-	-/- 25.000,-	-/- 25.000,-
Opstartfase	11.754,-	-/- 19.404,-	-/- 67.096,-
1e lopend jaar	52.000,-	52.000,-	52.000,-
Totaal:	38.754,-	7.596,-	-/- 40.096,-

ding stock kleiner maakt dan zal men, wil men zijn produktieniveau handhaven, een hogere groeisnelheid moeten realiseren. De kennis en de installatie voor het palingmesten zijn echter niet zodanig dat men mag uitgaan van groeicijfers boven de 0,85% relatieve groei per dag. Eerder het omgekeerde. Bovenstaande betekent echter ook dat wanneer met zijn standing stock (of bezetting per m²) kan opvoeren de produktie met een lagere groeisnelheid gerealiseerd kan worden.

Conclusie trekken over dit onderwerp is een zeer persoonlijke zaak en ik laat dit dan ook graag over aan de lezer.

**INSTALLATIEBEDRIJF
VERHOEVEN-DRUNEN BV**

**GRONDBORINGEN   POMPEN
ONTIJZERING   ONTHARDING**

Grotestraat 138
5151 BN Drunen
telefoon (04163) 72378

SINDS1898
Méér dan 90 jaar ervaring